

جمهوری اسلامی افغانستان
وزارت تحصیلات عالی
ریاست پوهنتون غالب
معاونیت پژوهشی و ارتباطات

طرز العمل کمیته تحقیقات

سال: 1398

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

1	مقدمه	1
1	مبنا	1
1	اهداف	1
1	قلمرو و تطبیق	1
3	راستاهای کاری کمیته تحقیقات علمی	3
3	ترکیب کمیته مرکزی تحقیقات علمی	3
3	لایحه وظایف اعضای کمیته مرکزی تحقیقات علمی	3
5	ترکیب کمیته فرعی تحقیقات علمی	5
5	لایحه وظایف کمیته فرعی تحقیقات علمی	5
6	راه کارهای داخلی کمیته مرکزی و کمیته های فرعی تحقیقات علمی	6
6	نظم و دسپلین در کمیته	6
7	تصویب	7

مقدمه

تحقیقات علمی معیاری و پاسخ‌گو به نیازهای فکری و معنوی جامعه در گرو آشناسازی محققان به متدولوژی تحقیقات علمی و قاعده‌مندسازی آن است. پوهنتون غالب به‌عنوان یکی از مراکز علمی پیشتاز در عرصه آکادمیک کشور هم‌واره تلاش ورزیده‌است تا از طریق فراگیری میتدولوژی نوین تحقیقات علمی و کسب قابلیت‌های اجرای پروژه‌های تحقیقات علمی به رفع نیازمندی‌های ملی کشور مبادرت ورزد. کمیته تحقیقات علمی پوهنتون غالب که در راستای اهداف و منویات کلی این مرکز علمی تشکیل یافته‌است، سعی دارد روش قاعده‌مند را ترکیب نموده و از این طریق خدمات علمی شایسته‌یی را به جامعه تقدیم نماید. این طرز‌العمل برای رسیدن به این اهداف اساسی کمک شایانی خواهد نمود.

ماده یکم

مبنا

این طرز‌العمل طبق مواد 7 تا 22 مقررۀ تحقیقات علمی تحصیلات عالی افغانستان و بر اساس معیارهای ارایه شده از سوی ریاست محترم ارتقای کیفیت و اعتباردهی وزارت تحصیلات عالی کشور و با در نظر داشت استراتژی‌ی پلان و اهداف پوهنتون غالب وضع شده‌است.

ماده دوم

اهداف

- روش‌مندساختن تحقیقات علمی؛
- انسجام و نهادینه کردن تحقیقات علمی؛
- پرهیز از اعمال سلیقه در زمینه تحقیقات علمی؛
- تهیه چهارچوب یک‌سان و متحدالشکل تحقیقات علمی؛
- مشخص کردن تشکیل، صلاحیت‌ها و وظایف کمیته تحقیقات علمی

ماده سوم

قلمرو تطبیق

این دستورالعمل در تمامی واحدهای تحقیقاتی پوهنتون غالب قابل تطبیق و اجرا می‌باشد.

ماده چهارم

راستاهای کاری کمیته تحقیقات علمی

1. تحقیق بالای مسائل حیاتی ملی جهت تسریع عملیه انکشاف و بازسازی کشور و فراهم آوری امکانات استفاده از تکنالوژی جدید و پیشرفت های علمی و تکنیکی معاصر؛
2. احیا و معرفی فرهنگ قدیم و معاصر کشور؛
3. گسترش ذخایر علمی جهت ارتقای سوئه دانش؛
4. تولید دانش جدید در ساحات مختلف علوم مطابق نیاز جامعه؛
5. مطالعه استفاده صلح آمیز از انواع انرژی در ساحات مختلف؛
6. مطالعات مربوط به استفاده درست و حفاظت محیط زیست انسان به منظور به تر ساختن روابط انسان با محیط زیست؛
7. فراهم آوری زمینه انکشاف تحقیقات علمی در سطح ملی؛
8. اجرای تحقیقات علمی برای پیشرفت، تولید علم و خود کفایی؛
9. دریافت راه حل به مشکلات علمی، مسلکی، شغلی، حقوقی، صحی، اقتصادی، تکنولوژیکی و مسائل ملی و بین المللی؛
10. تنظیم و مساعدت علمی، مالی، لوژستیکی و ره نمایی امور تحقیقات علمی در پوهنچی های مربوط به پوهنتون توسط استادان و محققان مربوط به پوهنتون؛
11. فراهم آوری امکانات و تسهیلات ممکنه جهت تحقیق علمی، لابراتواری و ساحه وی برای عموم استادان و محققان داخلی و خارجی؛
12. مساعدت علمی و مشورتی به وزارت خانه ها، تصدی ها و مؤسسات، اعم از دولتی و غیردولتی و شخصی مطابق به طرز العمل های خاص و موافقت طرفین؛
13. گردآوری اسناد و گزارش های علمی و تحقیقاتی از منابع داخلی و خارجی به غرض استفاده محققان؛
14. پخش دانش از طریق مجله، نشر گزارش های تحقیق و سایر نشرات موقوت و غیر موقوت؛
15. برقراری و تحکیم روابط هم کاری متقابل با مؤسسات علمی و تحقیقاتی داخلی و خارجی و تلاش برای گسترش چنین روابط؛
16. آشنا ساختن استادان، محققان و محصلان به روش های تحقیق علمی از طریق طرح و تطبیق برنامه های مؤثر؛
17. جلب کمک ها و حمایت دولت، وزارت تحصیلات عالی و دیگر مؤسسات داخلی و خارجی.
18. تقویت بُنیه مالی پوهنتون از طریق تحقیق جهت انکشاف کمی و کیفی پوهنتون.

ماده پنجم

ترکیب کمیته مرکزی تحقیقات علمی

1. کمیته مرکزی تحقیقات علمی پوهنتون غالب متشکل از 9 عضو می باشد: معاون پژوهشی، امور فرهنگی و ارتباطات به عنوان رئیس، معاون علمی به عنوان عضو، مدیر اجرایی مرکز تحقیقات به عنوان منشی کمیته، آمر مرکز فرهنگی و آگاهی دهی به عنوان عضو و پنج تن از آمران کمیته های تحقیقات پوهنچی ها به عنوان عضو کمیته می باشند.
2. شرایط عضویت در کمیته تحقیقات علمی قرار زیر است:
 - اعضای کمیته تحقیقات علمی باید به تأیید شورای علمی پوهنتون رسیده باشند.
 - عضویت اعضا برای مدت سه سال می باشد.
 - در صورت انصراف هر یک از اعضا از عضویت کمیته، طی یک ماه عضو جدید معرفی و به تأیید شورای علمی رسانیده می شود.

ماده ششم

لایحه وظایف اعضای کمیته مرکزی تحقیقات علمی

- وظایف کمیته تحقیقات علمی پوهنتون غالب مطابق با بورد تحقیقات علمی وزارت تحصیلات عالی افغانستان قرار زیر است:
1. تهیه پلان علمی - تحقیقی سالانه برای پوهنتون و کمیته تحقیقات علمی؛
 2. ارائه گزارش ماه وار، ربع وار و سالانه به ریاست پوهنتون غالب؛
 3. ترتیب تقویم نشست های کمیته تحقیقات علمی و نظارت از اجرای پلان و گزارش دهی به مراجع ذی-صلاح؛
 4. هم کاری با پوهنتون در فراهم آوری منابع مالی و معنوی در بخش تحقیقات علمی؛
 5. ترتیب و تأیید بودجه و پلان های سالانه و دورنمایی تحقیقات علمی و زیرساخت های تحقیقات علمی در پوهنتون؛
 6. ترتیب و تأیید طرز العمل ها و رهنمودهای مربوط به تحقیقات علمی و راجع ساختن آنها به شورای علمی پوهنتون جهت تأیید نهایی؛
 7. بررسی استفاده از امکانات پوهنچی و کمیته های مختلف برای پیش برد فعالیت ها و پروژه های تحقیقی؛
 8. بررسی و تأیید پیش نهاد های تحقیق اعضای کادر علمی مطابق به طرز العمل ها و معیارهای تعیین شده، با در نظر داشت اولویت ها و ظرفیت های موجود؛

9. توظيف اعضا برای بررسی مقاله‌ها و رساله‌های علمی مواصلا و رزیده به کمیته، طوری که هر عضو مقاله‌های مربوط رشته تخصصی یا نزدیک به رشته تخصص خویش را بررسی نماید؛
10. استماع گزارش فعالیت‌های کمیته‌های تحقیق پوهنچی‌ها و کمیته تحقیق پوهنتون و رهنمایی و ارزیابی گزارش‌ها برای به ترشدن وضعیت تحقیقات علمی؛
11. طرح یا تأیید تدابیر پیش‌نهادی جهت از میان برداشتن کم‌بودی‌ها؛
12. بررسی و تأیید فعالیت‌های آمران کمیته‌های فرعی تحقیقات علمی برای ایجاد و انکشاف هم‌کاری با مؤسسه‌های علمی داخلی و خارجی و دادن رهنمود برای گسترش و استوارسازی این هم‌کاری‌ها؛
13. بررسی و تأیید پروژه‌های مشترک تحقیقات علمی با سایر مؤسسات تحصیلات عالی و اکادمیک؛
14. استماع گزارش مساعدت‌های داخلی و خارجی و فعالیت‌های انتفاعی پوهنتون در زمینه‌های انکشاف تحقیقات علمی و استفاده از آن در پوهنتون؛
15. بررسی و تأیید فرمایش تحقیقات علمی که از مراجع مختلف مواصلا می‌کند و تعیین اجراکننده‌گان آن در پوهنتون؛
16. ایجاد کمیته‌های فرعی دایمی و موقت و توظيف آن‌ها به اجرای وظایف معین و تفویض صلاحیت‌های لازم به آن‌ها؛
17. نظارت از فعالیت‌های کمیته تحقیقات علمی پوهنچی‌ها؛
18. جست‌وجوی راه‌های تقویت تحقیقات علمی مطابق پالیسی تحقیقات علمی تحصیلات عالی؛
19. تشریک مساعی جهت بهبود وضعیت تحقیقات علمی؛
20. تدقیق و بررسی میتودولوژیک پیش‌نهاد پروژه‌های تحقیقاتی‌یی که از بودجه انکشافی پوهنتون تمویل می‌شوند؛
21. اشتراک اعضای بوردا در جلسات کمیته‌های تحقیقات علمی پوهنچی‌ها عندالضرورت؛
22. نظارت از تطبیق محتوای پالیسی تحقیقات علمی تحصیلات عالی؛
23. تدویر کورس‌های کوتاه‌مدت برای ارتقای ظرفیت در ساحة تحقیقات علمی؛
24. کاندیدانمودن آثار برجسته تحقیقی سال مطابق طرزالعمل؛
25. گزینش به‌ترین اثر علمی - تحقیقی سال در تحصیلات عالی افغانستان به بوردا تحقیقات علمی وزارت تحصیلات عالی یا سایر نهاد‌های اکادمیک داخلی و خارجی، به منظور قدردانی و اعطای مکافات؛
26. هم‌کاری با کمیته‌های تحقیقات علمی پوهنچی‌ها در برگزاری کنفرانس‌های علمی و تحقیقی در سطح ملی و بین‌المللی؛
27. برگزاری کنفرانس‌های علمی - تحقیقی پیرامون مسائل حاد کشور در سطح ملی و بین‌المللی؛
28. ارایه مشوره‌های لازم در تهیه پلان کارهای تحقیقاتی؛

29. اشتراک در کنفرانس‌های علمی و تحقیقی سایر نهادهای علمی و اکادمیک؛
30. تشخیص آثار برجسته تحقیقی سال مطابق طرزالعمل به منظور قدردانی و اعطای مکافات؛
31. تأیید و راجع کردن موضوعات مربوط به کمیته جوانب اخلاقی تحقیقات علمی مطابق به طرزالعمل.

ماده هفتم

ترکیب کمیته فرعی تحقیقات علمی

1. کمیته‌های فرعی پوهنچی‌های پوهنتون غالب حداقل شامل 5 تن عضو بوده که رییس دانش کده، آمران دیپارتمنت‌ها و استادانی که بلندترین درجه تحصیل و رتبه علمی را دارند به عنوان اعضای کمیته انتخاب می‌شوند و اعضای کمیته از بین خود یک تن را به عنوان رییس و یک تن را به عنوان منشی کمیته انتخاب می‌کنند.
2. نحوه گزینش اعضای کمیته فرعی تحقیقات علمی قرار زیر است:
 - اعضا توسط رییس دانش کده به شورای علمی پوهنچی معرفی می‌شوند؛
 - عضو موقت از طریق کمیته فرعی پوهنچی مورد تأیید قرار گرفته، به کمیته مرکزی پیش نهاد می‌شود.
 - عضویت به کمیته‌های فرعی پس از تأیید کمیته مرکزی تحقیقات علمی قابل تأیید می‌باشد؛

ماده هشتم

لایحه وظایف اعضای کمیته فرعی تحقیقات علمی

1. تهیه پلان سالانه کمیته و ارائه آن به کمیته مرکزی تحقیقات علمی جهت ترتیب پلان سالانه علمی - تحقیقی برای پوهنتون؛
2. برگزاری نشست‌های ماه‌وار کمیته و ارائه گزارش آن به کمیته مرکزی؛
3. نظرسنجی از استادان پیرامون تهیه پلان‌های کمیته تحقیقات علمی پوهنچی؛
4. بررسی و ارسال طرح‌های تحقیق استادان به کمیته مرکزی و تعقیب و به دست آوردن نتایج تحقیق طرح-های تأیید شده؛
5. ترتیب و بررسی رهنمودها و چالش‌های مربوط به تحقیقات علمی و ارائه آن‌ها به کمیته مرکزی تحقیقات علمی؛
6. آماده‌سازی مواد ورکشاپ‌ها و سیمینارها جهت ارائه به استادان و دانش‌جویان؛
7. طرح‌ریزی ورکشاپ‌ها از طریق بخش‌بندی مواد و توزیف اعضای کمیته به آماده‌گی و ارائه هر بخش؛
8. در اختیار قراردادن و رهنمایی استادان جهت استفاده از امکانات پوهنچی‌ها و کمیته مرکزی تحقیقات علمی برای پیش‌برد فعالیت‌ها و پروژه‌های تحقیقی؛

9. استماع نظر و پیش‌نهادهای استادان و محققان هم‌کار و ارجاع آن‌ها به کمیته مرکزی تحقیقات علمی؛
10. هم‌کاری در جهت مستند کردن تحقیقات علمی استادان و ارجاع آن‌ها به کمیته مرکزی تحقیقات علمی؛
11. نظارت و گزارش‌گیری از روند تحقیق‌های که به حمایت پوهنتون توسط استادان و محققان هم‌کار اجرا می‌شود؛
12. اشتراک در تمام نشست‌های کمیته تحقیقات علمی پوهنچی و ارایه گزارش ماه‌وار کمیته به کمیته مرکزی تحقیقات علمی؛
13. گزارش فعالیت‌های، ماه‌وار، ربع‌وار و سالانه کمیته به کمیته مرکزی و شناسایی چالش‌های داخلی دانش-کده‌ها پیرامون تحقیقات علمی؛
14. برگزاری سیمینارها و کنفرانس‌های علمی - تحقیقی در سطح ملی و بین‌المللی؛
15. اشتراک در کنفرانس‌های علمی و تحقیقی سایر نهادهای علمی و اکادمیک حسب لزوم دید؛

ماده نهم

راه‌کارهای داخلی کمیته مرکزی و کمیته‌های فرعی تحقیقات علمی

3. تدویر جلسات کمیته در هر یک‌ماه یک‌بار مطابق به تقویم کاری سالانه؛
4. برگزاری نشست‌های فوق‌العاده به پیش‌نهاد دو‌ثلث اعضا؛
5. اشتراک‌گذاری آجندا حداقل یک‌روز پیش از نشست به کانال ارتباطی کمیته تحقیقات علمی؛
6. ارجاع گزارش‌های کمیته‌های فرعی به کمیته مرکزی و ارجاع گزارش‌های کمیته مرکزی به بخش‌های مربوط؛
7. ایجاد هم‌آهنگی میان کمیته تحقیق مرکزی و کمیته‌های فرعی هر پوهنچی از طریق عضو کمیته که مربوط به آن پوهنچی باشد؛
8. شناسایی و گزینش استادان شایسته پوهنچی‌ها به منظور جذب به کمیته تحقیق به گونه‌ی که عضو انتخاب‌شده حداقل باید دارای درجه تحصیلی ماستری باشد؛
9. اخبار روز و ساعت نشست‌ها از طریق استحضاریه کتبی یا کانال ارتباطی الکترونیکی.

ماده دهم

نظم و دسیپلین در کمیته

1. حضور به وقت اعضا در نشست‌های کمیته؛
2. رعایت نظم نشست و اصل قراردادن طرز‌العمل‌ها و اصول مربوط تحقیقات علمی؛
3. منفک شدن عضوی که سه نشست را بدون عذر تأخیر یا غیابت داشته باشد و تعیین عضوی دیگر به عوضش؛

4. منفک شدن عضوی که دوبار از مسئولیت تعیین شده سر باز زند؛
5. سهم‌گیری فعال تمام اعضا در انجام وظایف محول شده.

ماده یازدهم

تصویب

در جلسه شورای علمی به تاریخ (30 / 8 / 1398) با شماره پروتوکل (27) تصویب شده و در پروتوکل شماره

(6) تاریخ 27 سنبله 1399 مورد تعدیل قرار گرفته، لازم‌الاجرا می‌باشد.

با احترام

پوهاند محمدناصر ره‌یاب

رئیس پوهنتون غالب هرات